

ผลกระทบของโรคระบาดเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา

Impact of the Covid-19 virus outbreak on restaurant operators in tourist destinations of Phang Nga Province.

นางสาวเกลิชวพันธุ์ โสภารัตน์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของโรคระบาดเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา” มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา 2) ศึกษาถึงผลกระทบจากเชื้อไวรัส Covid-19 ที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ 3) ศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา จำนวน 400 ตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 41-60 ปี มีรายได้ 20,000 – 30,000บาท ต่อเดือน และเป็นประเภทร้านอาหารทั่วไปหรือร้านอาหารจานด่วนเป็นส่วนใหญ่ ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 พบว่า เพศที่แตกต่างกันได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่แตกต่างกัน อายุของผู้ประกอบการที่ต่างกันได้รับผลกระทบในด้านของรายได้มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 รายได้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันได้รับผลกระทบทุกด้านจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ประเภทของธุรกิจร้านอาหารได้รับผลกระทบด้านการบริหารจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 พบว่า ผลกระทบด้านรายได้ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีแนวทางการแก้ไขด้วยการปรับลดเงินเดือน ปรับเปลี่ยนสัปดาห์ทำงาน ปิดกิจการชั่วคราว จำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ผลกระทบด้านการบริหารจัดการส่งผลให้ผู้ประกอบการมีแนวทางการแก้ไขด้วยการ ปรับลดจำนวนพนักงาน ปรับลดเงินเดือน ปรับเปลี่ยนสัปดาห์ทำงาน ปิดกิจการชั่วคราว เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลาและการจำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ; Graduate student, Master of Business Administration program, Ramkhamhaeng University

ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลให้ผู้ประกอบการมีแนวทางการแก้ไขด้วยการ ปรับลด จำนวนพนักงาน ปรับลดเงินเดือน ปรับเปลี่ยนสัปดาห์ทำงาน เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลา และการ จำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

คำสำคัญ : ไวรัส Covid-19, ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร, ผลกระทบ

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเกิดภาวะวิกฤตการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก ผลกระทบในครั้งนี้ นับว่าเป็นผลกระทบที่รุนแรงกว่าการเกิดวิกฤตทั้งหลาย ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ทำให้เกิดการปรับตัวของมนุษย์ในสังคมจนเกิดเป็นพฤติกรรมดำรงชีวิตในวิถี ใหม่ (New Normal) โดยมีมาตรการทางสาธารณสุขเพื่อยับยั้งและป้องกันการระบาดของโรค มาตรการ ดังกล่าวส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจหยุดชะงักอย่างรุนแรงและธุรกิจจำนวนมากต้องปิดตัวลง ผลกระทบของการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ทำให้เศรษฐกิจโลกหดตัวลงโดยประเทศไทยได้รับ ผลกระทบมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ส่งผลกระทบต่อ ธุรกิจการให้บริการด้านต่างๆ ของการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร การปรับตัวของธุรกิจร้านอาหารเข้าสู่มาตรฐานใหม่ คาดการณ์ว่าธุรกิจร้านอาหารในปี 2563 นี้จะมี มูลค่าเหลือเพียง 3.85 – 3.89 แสนล้านบาทหรือหดตัวประมาณ 9.7% – 10.6% จากปีที่ผ่านมาซึ่งธุรกิจ ร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาในหลายพื้นที่ได้รับผลกระทบด้วยเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นการสร้างความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นกับธุรกิจร้านอาหารหลายร้านต้องปรับตัวเพื่อตอบสนอง ความต้องการของลูกค้าและฝ่าวิกฤตครั้งนี้ให้ได้ เพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤตนี้เฉพาะหน้าจากไวรัส Covid-19 ไปให้ได้ผู้ประกอบการร้านอาหารต้องหาทางลดต้นทุนหรือลดการไหลออกของเงินเท่าที่ทำได้ทุกทาง ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการร้านอาหารปรับตัวและดำเนินกิจการได้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัส Covid-19 ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มธุรกิจผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่

จังหวัดพังงา จึงสนใจศึกษาถึงผลกระทบของโรคระบาด Covid-19 ต่อผู้ประกอบการร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา ศึกษาถึงผลกระทบจากเชื้อไวรัส Covid-19 ที่ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบ และ ศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการ ธุรกิจร้านอาหารที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัส Covid – 19

สมมติฐานการวิจัย

- 1.ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน
- 2.ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบในแต่ละด้านของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาต่อแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นแตกต่างกันในแต่ละด้านของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้ 1) ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid – 19 ต่อผู้ประกอบการร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว 2)แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากผลกระทบในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส Covid – 19

ขอบเขตด้านประชากร : การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว

ขอบเขตด้านพื้นที่ : การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยธุรกิจผู้ประกอบการร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา

ขอบเขตด้านระยะเวลา : ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนช่วงเดือนพฤศจิกายน 2563 ถึง เดือนมกราคม 2564

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อำนาจ วงษ์พานิช (2549 , 15 ; อ้างถึงใน พิเศษฐ์ คนชื้อ , 2557, 8-10) ได้สรุปความหมายของผลกระทบ คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ อาจขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้กลุ่มเป้าหมาย หรือผลกระทบต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

วัลลภา อารีรัตน์ (2528, หน้า 36; Gagne, 1985, p.178) การคิดในการแก้ปัญหา หมายถึงความสามารถทางสมองในการจัดสภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้ผสมกลมกลืนกลับเข้าสู่สภาวะสมดุลหรือสภาวะที่เราคาดหวัง

พงษ์มนัส คือด (2563) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร (Food Delivery) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผลการวิจัยในประเด็นแรกพบว่า สภาพการทำงานในสภาวะการเกิดโรคระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากตัวผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักเอง มีการป้องกันตัวเองเพื่อไม่ให้มีการติดต่อของโรคระบาด และทางบริษัทมีมาตรการป้องกันต่าง ๆ ออกมาช่วยเหลือส่งผลให้การบริการส่งอาหารไปยังที่พักยังคงที่จะดำเนินการประกอบอาชีพต่อไปได้เป็นจำนวนมาก ต่อมาในประเด็นมาตรการเยียวยาจากทางภาครัฐ ผู้ให้บริการส่งอาหาร ไปยังที่พักเห็นว่ารัฐบาลควรมีมาตรการเยียวยาอื่น และควรมีการแจกเงินเยียวยาประชาชนให้มากขึ้น ส่วนด้านมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์ที่ดี และมาตรการที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งในประเด็นเรื่องของความวิตกกังวลพบว่าส่วนใหญ่ผู้ให้บริการส่งอาหารมีความกังวลในด้านเศรษฐกิจมากที่สุดเห็นได้ว่าการเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไม่เพียงแต่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น โดยส่งผลกระทบทุกประเทศทั่วโลก

ทิตาพร รุ่งสถาพร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการซื้อสินค้าบนช่องทางออนไลน์ในภาวะวิกฤติโควิด-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่าก่อนภาวะวิกฤติโควิด-19 ในประเทศไทยกลุ่มตัวอย่างเคยซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ประเภทเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย สินค้าแฟชั่นมากที่สุด แต่ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังหรือซื้อเท่าที่จำเป็น โดยเลือกจากความน่าเชื่อถือของร้าน โดยซื้ออาหารและเครื่องดื่ม/เคเอฟดีมากที่สุดถึง 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ เพราะมีความสะดวกสบาย และมักไม่พบปัญหาในการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ แต่ก็มีเรื่องของระบบการขนส่งสินค้าที่ล่าช้า หลังภาวะวิกฤติโควิด-19 มีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าออนไลน์

ต่อไป และมีระดับความคิดเห็นการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ จากความน่าเชื่อถือ และความปลอดภัยของร้านค้าทางช่องทางออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด และจากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า สมมติฐานที่ 1 ปฏิเสธสมมติฐาน ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าบนช่องทางออนไลน์ในภาวะวิกฤตโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน สมมติฐานที่ 2 ปฏิเสธสมมติฐาน พฤติกรรมการซื้อสินค้าบนออนไลน์ในช่วงภาวะ โควิด-19 ไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะประชากรศาสตร์

กฤษิ ชุณหจักรและคณะ(2563) ศึกษาเรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงอาหารไทย ท้องถิ่นสริมภูมิทัศน์ทางานในวิถีชุมชนสุขภาพ หลังการแพร่ระบาดของไวรัสCovid-19 พูดยถึงความเปรียบเทียบเชิงสุขภาพตามวิถีชุมชน ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหลังจากการเกิดการแพร่ระบาดของปัญหาไวรัส Covid-19 ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยสนใจการท่องเที่ยวเชิงอาหารไทยท้องถิ่นวิถีชุมชนสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งของด้านอาหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีส่วนร่วมใน การรับประทานอาหารท้องถิ่น อาหารพื้นเมืองหรืออาหารขึ้นชื่อของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงอาหารและส่งผลให้แนวโน้มของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่เพิ่มมากขึ้น การแสวงหาความเป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวเชิงอาหารมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยยังคงมีศักยภาพและความได้เปรียบของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ได้แก่ งานเทศกาลต่าง ๆ ความหลากหลายของวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ความหลากหลายของอาหารไทยในแต่ละพื้นที่ กรรมวิธีการปรุงอาหารไทย นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหาร รวมถึงอาหารริมทางที่ขึ้นชื่อในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

เชม อภิภัทรวโรดม(2563) ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ใช้วิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจร้านอาหาร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน กรณีศึกษา เขตสาทร สีลม ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ผู้ประกอบการใช้ในการวิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1)ตัวพนักงานบริการ 2)กระบวนการให้บริการ 3)ลักษณะทางกายภาพของร้าน 4)การส่งเสริมการตลาด 5)ราคา 6)สถานที่จัดจำหน่าย 7)ผลิตภัณฑ์ กลยุทธ์ทางธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการส่วนมากใช้กลยุทธ์เชิงรุกให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์(เครื่องดื่มที่เรียกว่า หม่าล่า) การบริการ และการส่งเสริมการตลาด โดยส่งเสริมในเรื่องของการประชาสัมพันธ์และการแนะนำจากผู้นำเที่ยว ผู้ประกอบการจะเสนอส่วนลดหรือแรงจูงใจให้แก่ผู้นำเที่ยว เพื่อประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว

เงินมาใช้บริการร้านอาหารของตน แนวทางในการขยายโอกาสทางธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า หากผู้ประกอบการต้องการขยายธุรกิจควรพิจารณาทักษะทางด้านภาษาจีนเพื่อการสื่อสารของพนักงาน ให้บริการเป็นอันดับแรก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มตัวอย่างของประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยทำการใช้คำถามที่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการเก็บข้อมูลโดยตรงจากผู้ประกอบการผ่านการลงพื้นที่สัมภาษณ์และการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google form

ผลการวิจัย

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 40-60 ปี รายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และเป็นร้านอาหารประเภทร้านอาหารทั่วไป (Fast Dining) หรืออาหารจานด่วนเป็นจำนวนมาก

การวิเคราะห์ผลกระทบพบว่าผลกระทบที่ผู้ประกอบการได้รับโดยรวม พบว่า ผลกระทบที่ผู้ประกอบการได้รับมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.27 โดยรวมแล้วได้รับผลกระทบในระดับปานกลางในสภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 และผลจากการวิเคราะห์ พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ผู้ประกอบการนิยมนำมาปรับใช้ โดยพิจารณาเป็นรายด้านคือด้านรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการ ผู้ประกอบการมักจะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดให้มีบริการจัดส่ง Delivery ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมผู้ประกอบการจะมีมาตรการรักษาความสะอาดในร้านทุกครั้งเมื่อลูกค้าใช้บริการเสร็จแล้ว และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการจะปฏิบัติตามกฎของกระทรวงสาธารณสุข รองลงมาคือการสวมหน้ากากอนามัย และการเว้นระยะห่างของที่นั่งภายในร้าน

วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 การทดสอบระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน ด้วยแบบทดสอบสถิติ T-Test

ผลกระทบด้านต่าง ๆ	T-Test	Sig
1. ด้านรายได้	.002	.998
2. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการ	- .660	.509
3. ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	.065	.948

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศไม่มีผลกระทบต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในทุกด้าน

ตารางที่ 2 การทดสอบระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน ด้วยแบบทดสอบสถิติ F-Test Anova

ผลกระทบด้านต่าง ๆ	F-Test	Sig
1. ผลกระทบด้านรายได้	9.448	.000**
2. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการ	7.144	.000**
3. ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	6.846	.000**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีผลกระทบต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การทดสอบระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน ด้วยแบบทดสอบสถิติ F-Test Anova

ผลกระทบด้านต่าง ๆ	F-Test	Sig
1. ผลกระทบด้านรายได้	6.655	.000**
2. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการ	10.419	.000**

3. ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	9.931	.000**
-----------------------------------	-------	--------

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีผลต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การทดสอบระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามประเภทของธุรกิจต่อผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแต่ละด้าน ด้วยแบบทดสอบสถิติ F-Test Anova

ผลกระทบด้านต่าง ๆ	F-Test	Sig
1. ผลกระทบด้านรายได้	1.927	.075
2. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการ	.514	.000**
3. ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	2.301	.034

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการต่อผลกระทบของผู้ประกอบการร้านอาหารในแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำแนกตามประเภทธุรกิจมีผลต่อผลกระทบด้านการบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบที่แตกต่างกันของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านรายได้ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาแต่ละด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านรายได้ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการ มีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขด้วยวิธีการปรับลดเงินเดือน ปรับเปลี่ยนสัปดาห์การทำงาน ปิดกิจการชั่วคราว เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลา จำกัดจำนวนลูกค้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านรายได้ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจมีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วย การรักษาความสะอาดภายในร้าน ทุกครั้งหลังลูกค้าใช้บริการเสร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ความสัมพันธ์ระหว่าง

ปัจจัยผลกระทบด้านรายได้มีผลต่อการตัดสินใจแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลด้วยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งของลูกค้าและพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการให้บริการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อนเข้าร้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านการบริหารจัดการต่อแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นแต่ละด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านการบริหารจัดการมีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการ ด้วยการงดรับประทานอาหารที่ร้านแต่สามารถนำกลับไปรับประทานที่บ้านได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปรับลดจำนวนวันทำงาน การปรับลดเงินเดือนพนักงาน ปิดกิจการชั่วคราว เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการแต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านการบริหารจัดการมีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการฆ่าเชื้อสิ่งของทุกชิ้นภายในร้านหลังการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านการบริหารจัดการมีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาล ด้วยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งของลูกค้าและพนักงาน และการเว้นระยะห่างของที่นั่งภายในร้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นแต่ละด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการ ด้วยการ ปรับลดจำนวนพนักงาน ปรับลดเงินเดือน ปรับเปลี่ยนสลับวันทำงาน เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการในแต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาล ด้วยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งของลูกค้าและพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการให้บริการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อนเข้าร้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของโรคระบาดเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ ผลกระทบของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารส่วนใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับผลกระทบด้านรายได้มากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริการจัดการและด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผลกระทบด้านรายได้ได้รับผลกระทบในระดับมาก ผลกระทบด้านการบริหารจัดการได้รับผลกระทบมากในเรื่องของการจัดสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายในร้าน และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีรายได้ที่ลดลงจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ด้านการบริหารจัดการทำให้ผู้ประกอบการจะต้องจัดสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจให้มีค่าใช้จ่ายที่ลดลงเพื่อเป็นการประคองกิจการให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติและต้องประหยัดค่าใช้จ่ายหรือตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมผู้ประกอบการมีการปรับตัวบ้างในเรื่องของการคัดกรองลูกค้าก่อนเข้าร้านรวมถึงการรักษาความสะอาดภายในร้านเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อเพิ่มขึ้น จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีผลกระทบต่อธุรกิจร้านอาหารอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ประกอบด้วยผลกระทบด้านรายได้ ผลกระทบด้านการบริหารจัดการ และผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ อาจมีผลต่อผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่เกิดขึ้นน้อย อาจเป็นเพราะร้านอาหารทุกประเภทล้วนมีผู้ประกอบการในทุกเพศทุกวัย จึงทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากกว่า จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบในแต่ละด้านของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา ปัจจัยผลกระทบด้านรายได้ ด้านการบริหารจัดการและด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อการแก้ไขปัญหาด้านรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบที่ผู้ประกอบการได้รับในแต่ละด้านส่งผลให้ต้องมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการ ปรับลด จำนวนเงินเดือน จำนวนพนักงาน ปรับเปลี่ยนสลับวันทำงาน หรือแม้แต่การปิดกิจการชั่วคราว เพื่อเป็นการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในเรื่องของรายได้ การบริหารงานการจัดการ และด้านสังคม

และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการทำให้กิจการดำเนินต่อไปได้ในสภาวะไม่ปกติ ปัจจัยผลกระทบด้านรายได้ และ ด้านการบริหารจัดการ ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบที่ผู้ประกอบการได้รับในแต่ละด้านส่งผลให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในเรื่องของการรักษาความสะอาดภายในร้านและการฆ่าเชื้อสิ่งของทุกชิ้นภายในร้าน เพื่อเป็นการยับยั้งและลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสลงได้และยังเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งเป็นการป้องกันการติดเชื้อของผู้ประกอบการรวมถึงลูกจ้าง พนักงานและลูกค้าที่เข้าใช้บริการด้วย ปัจจัยผลกระทบด้านรายได้ ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาล ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของรายได้มีผลในการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลในเรื่องของการสวมหน้ากากอนามัยก่อนเข้าร้านรวมถึงการสวมหน้ากากอนามัยของพนักงานในร้านด้วย และการให้บริการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ซึ่งทางร้านจำเป็นต้องมีการให้บริการและปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและการช่วยยับยั้งการแพร่ระบาด ถ้าหากผู้ประกอบการนั้นได้รับผลกระทบในด้านของรายได้ที่มากส่งผลให้เกิดการลดคุณภาพของการให้บริการอย่างเช่นเจลแอลกอฮอล์ในท้องตลาดคุณภาพดีแต่มีราคาที่สูงมากทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องลดคุณภาพของเจลแอลกอฮอล์ที่ใช้ภายในร้าน หรือการใช้หน้ากากอนามัย ผู้ประกอบจะต้องมีหน้ากากอนามัยไว้ที่ร้านอยู่ตลอดเวลาเพื่อไว้ใช้สำหรับพนักงานและเจ้าของร้านเองโดยเมื่อมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเกิดขึ้นทำให้หน้ากากอนามัยมีราคาที่สูงขึ้นเป็นอย่างมากทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเสียเงินกับการซื้อหน้ากากอนามัยมากใช้ในกิจการ ทำให้สร้างรายจ่ายเพิ่มขึ้นและมีผลกระทบกับรายได้ที่ลดลง แต่หน้ากากอนามัยและเจลแอลกอฮอล์นั้นเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ฉะนั้นแล้วถึงแม้ว่ากิจการจะมีผลกระทบอย่างไรก็ตามแต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องมีอยู่ที่ร้านเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา นั้นส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมมือรับการเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อจะได้มีช่องทางในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นหรือปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานของธุรกิจเพื่อให้มีสภาพคล่อง

หรือดำเนินกิจการต่อไป และให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ รวมถึงผู้ประกอบการบางรายอาจจะต้องหาวิธีสร้างได้จากช่องทางอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นหรือการเปลี่ยน ย้ายสถานที่จำหน่ายสินค้าก็มีส่วนสำคัญหากพื้นที่ที่ตั้งร้านอยู่นั้นเป็นพื้นที่ที่ไม่มีนักท่องเที่ยวอยู่หรือมีมาตรการต่าง ๆ จากทางรัฐบาลให้ปิดกิจการจะต้องมีการย้ายสถานที่จำหน่ายเพื่อให้เกิดรายได้ช่องทางและยังเป็นการขยายโอกาสขยายช่องทางการค้ามากยิ่งขึ้น บางครั้งอาจต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบของอาหารหรือลดราคาของอาหารเพื่อให้มีความน่าสนใจและการเข้าถึงของลูกค้าได้ง่ายยิ่งขึ้นถึงแม้รายได้จะน้อยลง การเปิดช่องทางการขายสินค้าที่หลากหลายช่องทางมากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการให้บริการเพื่อจะได้เข้าถึงลูกค้าได้ง่าย

ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบและแนวทางการแก้ไข ปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารควรจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนและเจาะจงมากยิ่งขึ้น อย่างเช่น การสัมภาษณ์ข้อมูลอย่างละเอียดหรือการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารโดยตรง หรือชมรมผู้ประกอบการในจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ธนาคารแห่งประเทศไทย(2563). ผลกระทบวิกฤต COVID-19กับเศรษฐกิจโลก: This Time is

Different. สืบค้นเมื่อวัน ธันวาคม03, 2563 จาก

https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18Mar2020.aspx

ธนาคารแห่งประเทศไทย ดร.เสาวณี จันทะพงษ์ และ ทศพล ต้องหุ้ย (2563). เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจ

ไทย หลังโควิด 19. สืบค้นเมื่อวัน ธันวาคม03,2563 จาก

https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256303_CoverStory.aspx

ธนาคารแห่งประเทศไทย(2563). New Normal ของธุรกิจร้านอาหารในยุคโควิด 19. สืบค้นเมื่อ

วัน ธันวาคม03,2563 จาก

https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256303_EatGuide.aspx

วารสารบริหารธุรกิจวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร(2563).ตัวชี้วัดความสำเร็จของการใช้บริการ

แอปพลิเคชันสั่งอาหารในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). สืบค้นเมื่อ
วัน ธันวาคม15,2563 จาก

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journalmbsmut/article/view/248063/168556>

มนัส ดือด(2563). ผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการ

จัดส่งอาหาร,มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อวัน ธันวาคม15,2563 จาก

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/download/244529/165526/>

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต ศรีราชา(2557). ผลกระทบของธุรกิจบริการ

(ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว)ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. สืบค้น
เมื่อ ธันวาคม15,2563 จาก

https://sme.go.th/upload/mod_download/download-20171124123823.pdf

[ปาริชาติ คุณปลื้ม\(2563\). การปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID-19 มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นเมื่อวัน](#)

[ธันวาคม15,2563 จาก](#)

https://so03.tci-thaijo.org/index.php/polscilaw_journal/article/view/249761/168238

ทิตาพร รุ่งสถาพร(2563). พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการซื้อสินค้าบนช่องทางออนไลน์ในภาวะวิกฤต

โควิด-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมาณผล และพิษณุโลก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ
วัน ธันวาคม17,2563 จาก

http://dspace.bu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/4476/1/thitaporn_roon.pdf

รุ่งโรจน์ สงสรรบุญ(2563). ตัวชี้วัดความสำเร็จของการใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งอาหารในช่วงการ

ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). สืบค้นเมื่อวัน ธันวาคม30,2563 จาก

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journalmbsmut/article/view/248063/168556>

อริศรา ระพิทย์พันธ์(2557). ผลกระทบของการรับรู้ลักษณะภูมิทัศน์บริการของร้านอาหารทะเลในพื้นที่
แหลมโพธิ์ที่มีต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม30,2563 จาก

<https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/9972/1/394939.pdf>

ภุริ ชุณหัจจรและคณะ(2563). การสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงอาหารไทยท้องถิ่นเสริมภูมิ
ด้านทานในวิถีชุมชนสุขภาพ หลังการแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19.สืบค้นเมื่อ ธันวาคม
31,2563 จาก

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/truhusocjo/article/view/241432/166259>

นุกูล อินทกุล และคณะ (2558). กระบวนการขับเคลื่อนร้านอาหารในจังหวัดเชียงราย เข้าสู่เกณฑ์
มาตรฐานคุณภาพร้านอาหารประเทศไทย (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย). สืบค้นเมื่อ ธันวาคม
31,2563 จาก

https://so04.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/view/80414/64065

เจม อภิภัทรวโรดม(2563). ส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ใช้วิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจร้านอาหาร
เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน กรณีศึกษา เขตสาทร สีลม (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร). สืบค้นเมื่อ ธันวาคม31,2563 จาก

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/trujournal/article/view/225382/166534>

เจริญชัย เอกมาไพศาล(2563). การศึกษาการบริโภคอาหารริมทางในกรุงเทพมหานครและผลกระทบต่อ
ทัศนคติและความตั้งใจแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม31,2563 จาก

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CBSReview/article/view/240425/163669>

อำนาจ รักษาผล และคณะ(2563). ศึกษาเรื่อง ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในแหล่ง
ท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม31,2563 จาก

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/BJBM/article/view/218443/164452>